

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

SZAKÁLY kontra Magyarország ügy
(59056/00sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2004. május 25.

A Szakály kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *elnök*
A.B. BAKA
L. LOUCAIDES
K. JUNGWIERT
V. BUTKEVYCH,
W. THOMASSEN
M. UGREKHELIDZE, *bírák*
és T.L. Early, *hivatalvezető-helyettes,*

2004. május 4-én tartott zárt ülésén
az ezen időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (59056/00 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, Szakály Zoltán (a "kérelmező") 2000. április 9-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Szakály M., Pécssett, Magyarországon praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt (a "Kormány") képviselője, Hóltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium Helyettes Államtitkára képviselte.

3. 2002. november 12-én a Bíróság arról határozott, hogy közli az eljárás elhúzóásával kapcsolatos panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. cikke 3. bekezdésének rendelkezései alapján úgy határozott, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együtt vizsgálja.

A TÉNYEK

1. A kérelmező 1931-ben született és Pécssett él.

2. 1986. április 16-án a kérelmező házassági bontópert indított. A Nagyatádi Városi Bíróság előtt folyó eljárásban a házassági közös vagyon megosztását is kérte.

3. 1987. január 6-án, március 3-án és június 19-én a Városi Bíróság tárgyalást tartott. A bíróság építész szakértőt rendelt ki a felek által a házukban eszközölt beruházások értékének megállapítására.

4. 1987. szeptember 22-én a Városi Bíróság felbontotta a felek házasságát.

5. 1987. október 21-én a szakértő előterjesztette szakvéleményét.

6. 1988. június 23-i ítéletében a Városi Bíróság megosztotta a házassági közös vagyont.

Fellebbezés nyomán a Somogy Megyei Bíróság 1988. december 1-jén tárgyalást tartott, hatályon kívül helyezte az elsőfokú határozatot, és új eljárásra utasította az elsőfokú bíróságot.

7. A Városi Bíróság előtt megismételt eljárásban 1989. január 17-én a kérelmező kiterjesztette keresetét fiára és volt felesége édesanyjára.

8. A Városi Bíróság 1989. március 31-én, április 17-én, május 16-án, július 26-án és szeptember 12-én tárgyalást tartott.

9. 1991. február 11-én a Városi Bíróság mezőgazdasági szakértőt rendelt ki a felek tulajdonában álló gyümölcsös értékének megállapítására. A szakértő 1991. április 16-án nyújtotta be szakvéleményét.

10. 1992. szeptember 7-én a Városi Bíróság meghallgatta az építész szakértőt és négy tanút. 1993. január 29-én újabb tárgyalásra került sor.

11. 1993. november 2-án a Városi Bíróság megosztotta a házassági közös vagyont.

12. 1993. december 2-án a kérelmező az ítélet kijavítását kérte. 1993. december 16-án a Városi Bíróság elutasította a kérelmet. A Megyei Bíróság 1994. április 29-én helybenhagyta az elutasító határozatot.

13. Fellebbezés nyomán a Megyei Bíróság 1994. április 28-án és június 2-án tárgyalást tartott. 1994. június 10-én módosította az elsőfokú határozatot.

14. 1994. október 17-én a kérelmező felülvizsgálat iránti kérelmet terjesztett a Legfelsőbb Bíróság elé.

15. 1995. április 25-én a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte a másodfokú határozatot és új eljárásra utasította a Megyei Bíróságot.

16. A folytatódó eljárásban a bíróság 1995. november 16-án tárgyalást tartott. 1995. december 23-án a Megyei Bíróság mezőgazdasági szakértőt rendelt ki, aki 1996. május 28-án terjesztette elő szakvéleményét.

17. 1996. szeptember 5-én és november 14-én a Megyei Bíróság további tárgyalásokat tartott. A november 14-i tárgyaláson a bíróság meghallgatta a mezőgazdasági szakértőt és egy tanút.

18. 1996. november 29-én a Megyei Bíróság erdészeti szakértőt rendelt ki. A szakértő 1997. április 23-án előterjesztette, 1997. június 2-án pedig véglegesítette szakvéleményét.

19. 1997. június 5-én és július 3-án a Megyei Bíróság meghallgatott egy tanút és az erdészeti szakértőt.

20. 1997. július 10-én a kérelmező volt feleségének édesanyja meghalt. 1997. július 18-án a Megyei Bíróság félbeszakította az eljárást. 1998. február 10-én a kérelmező arra kérte a bíróságot, hogy intézkedjék az elhunyt alperes jogutódjának perbevonása érdekében. 1998. május 4-én a helyi közjegyző tájékoztatta a bíróságot, hogy a jogutód a kérelmező fia, aki már félként szerepel az eljárásban.

21. 1998. augusztus 28-án a Megyei Bíróság további kérdéseket intézett az erdészeti szakértőhöz. A szakértő 1998. november 9-én nyújtotta be válaszait.

22. 1999. február 4-én a felek az eljárás szünetelését kérték.

23. A kérelmező kérelmére 1999. október 7-én a Megyei Bíróság folytatta az eljárást és tárgyalást tartott.

24. 1999. október 14-én a Megyei Bíróság jogerős ítéletet hozott. Az ítéletet 1999. november 4-én kézbesítették a kérelmezőknek.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE AZ ELJÁRÁS HOSSZA TEKINTETÉBEN

28. A kérelmező panaszolja, hogy pere ésszerűtlenül hosszú ideig elhúzódott, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését, amelynek releváns része kimondja:

“Mindenkinek joga van arra, hogy...bíró... ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

25. A Kormány vitatja a panaszt.

26. A Bíróság észrevételezi, hogy a figyelembe veendő időszak 1992. november 5-én kezdődött, amikor az egyéni kérelmezési jog Magyarország általi elismerése hatályba lépett. Az ezen időpont óta eltelt idő ésszerű voltának megítéléséhez azonban figyelembe kell venni azt is, hogy 1992. november 5-én milyen stádiumban volt az eljárás.

A szóban forgó időszak 1999. november 4-én ért véget. Ilyen módon hét évig tartott.

A. Elfogadhatóság

27. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

28. A Kormány úgy érvelt, hogy az ügy meglehetősen bonyolult volt, főként amiatt, hogy szakértőket kellett kirendelni. A Kormány azt állította, hogy az eljárás szünetelését a felek kérték, ezért az nem róható az Állam

terhére. A bíróságok magatartását illetően a Kormány fenntartotta, hogy a hazai bíróságok indokolatlan késedelem nélkül jártak el.

29. A kérelmező vitatta ezeket az érveket.

34. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményei fényében, a Bíróság esetjogában kidolgozott kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására és arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. a fent idézett *Humen v. Poland* § 60; és *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

30. A Bíróság számára önmagában az a tény, hogy több szakértőt kellett kirendelni egyes vagyontárgyak értékének a megállapítására, nem ad magyarázatot az eljárás teljes hosszára, mivel az ügy jogi szempontból nem tekinthető bonyolultnak.

31. A kérelmező magatartását illetően a Bíróság észrevételezi, hogy 1999. február 4-én a kérelmező a többi féllel együtt az eljárás szünetelését kérte. 1999. október 7-én a kérelmező kérelme nyomán az ügy vizsgálata folytatódott. Ezt a nyolc hónapos késedelmet a kérelmező terhére kell róni.

32. A bíróságok magatartását illetően a Bíróság észrevételezi, hogy a tárgyalásokra rendszeres időközönként került sor. Ugyanakkor a Bíróság úgy véli, hogy a hazai bíróságok nem használták fel hatékonyan ezeket az alkalmakat arra, hogy az ügyben jogerős határozatot hozzanak. Az Egyezmény Magyarország vonatkozásában történt hatálybalépését követően a bíróságoknak még hét évre volt szükségük ahhoz, hogy lezárják az ügyet (ld. 31. bekezdés). Meg kell jegyezni, hogy az eljárás 1986 óta folyamatban volt, így a hatálybalépés időpontjakor már előrehaladott stádiumban kellett volna lennie.

Figyelemmel arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára – nevezetesen a házassági kötelék megszüntetése a közös vagyon jogerős megosztásával –, a Bíróság úgy véli, a hazai bíróságoktól elvárható lett volna, hogy nagyobb szorgalmat tanúsítsanak az ügy kezelésében.

33. Ezen körülmények között a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy a kérelmező ügyét nem tárgyalták ésszerű időn belül. Ezért az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE AZ ELJÁRÁS TISZTESSÉGES VOLTA TEKINTETÉBEN, TOVÁBBÁ A HETEDIK KIEGÉSZÍTŐ JEGYZŐKÖNYV 5. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

Elfogadhatóság

34. A kérelmező azt is panaszolta, hogy a hazai bíróságok által a fenti eljárásban hozott határozatok hibásak. A kérelmező az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésére, továbbá a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 5. cikkére hivatkozott. A hazai jogorvoslati lehetőségek kimerítésére is figyelemmel a Bíróság úgy véli, az ügyiratokban nincs jele annak, hogy az ügyet tárgyaló bíróság elfogult lett volna, vagy hogy az eljárás bármilyen egyéb módon tisztességtelen lett volna. Önmagában az a tény, hogy a kérelmező nincs megelégedve a per kimenetelével, nem alapoz meg vitatható igényt a 6. cikk megsértésének megállapítására.

Továbbá, az ügyiratok alapján annak sincs nyoma, hogy megsértették volna a kérelmezőt a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 5. cikke alapján megillető jogokat.

Ebből következik, hogy a kérelemnek ez a része nyilvánvalóan megalapozatlan a 35. cikk 3. bekezdése szerinti értelemben, s hogy a kérelmet az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

40. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

35. A kérelmező 278.405.795 forintot kért vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítéseként.

42. A Kormány túlzottnak találta a kérelmező igényét.

43. A Bíróság nem lát okozati összefüggést a megállapított jogsértés és az állított vagyoni kár között; ezért ezt az igényt elutasítja. Nem vagyoni kárként azonban 5.000 eurót ítél meg a kérelmező számára.

B. Költségek és kiadások

44. A kérelmező ilyen címen nem támasztott igényt.

C. Késedelmi kamat

45. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Az eljárás hosszával kapcsolatos panaszt elfogadhatóvá, a kérelem többi részét pedig elfogadhatatlanná *nyilvánítja*;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését az eljárás hossza tekintetében megsértették;
3. *Megállapítja*,
  - (a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező nem vagyoni kárának megtérítéseként 5.000 eurót (ötezer euró) és az ezen összeget terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetéskor érvényes átváltási árfolyam alkalmazásával.
  - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
4. A kérelmezők igazságos elégtétellel kapcsolatos további követeléseit egyhangúlag *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2004. május 25-én a Bíróság Eljárási szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

T.L. EARLY
hivatalvezető-helyettes

J.-P. COSTA
elnök